

Bilag 1**Høringssvarnotat**

Til bemærkninger til forslag til Inatsisartutlov om anmeldelse af fødsler og dødsfald, begravelse og kirkegårde.

	Høringspart	Bemærkning	Kommentar til bemærkning
1	Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel	Ingen bemærkninger til forslaget	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget
2	Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur	Ingen bemærkninger til forslaget	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget
3	Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender	Ingen bemærkninger til forslaget	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget
4	Sulisitsisut (Grønlands Erhverv)	Ingen bemærkninger til forslaget	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget
5	Formandens Departement	Formandens Departement skal hermed anføre, at § 11 i lovforslaget bør omformuleres, således at meningen klart fremgår. Bestemmelsen kan f.eks. ændres til følgende: "§ 11. Var afdøde ved sin død medlem af Kalaallit Nunaanni Ilagiit, anses dette som udtryk for et ønske om kirkelig begravelse, medmindre det modsatte godtgøres".	Bestemmelsen bibeholder sin ordlyd, da ændringsforslaget synes at bero på en misforståelse af bestemmelsen. Bemærkningerne til bestemmelsen er blevet præciseret for at tydeliggøre dens formål.
6.1	Departementet for Sundhed	Fødselsanmeldelse (§§ 1-2) Praksis vedrørende anmeldelse af fødsler er på nuværende tidspunkt allerede, at sundhedsvæsenets fødselspersonale umiddelbart efter barnets fødsel fremsender anmeldelser til præstegældet og den ledende jordemoder på Dronning Ingrid's Hospital, som så videresender informationerne til Landslægeembedet. Ved fødende ugifte kvinder indbefatter praksis imidlertid	Forslaget angiver primært, hvem der er anmeldelsespligtig og fastslår, at der skal ske anmeldelse til den kirkebogsførende præst efter de for kirkebogsføring fastsatte regler. Dette for at sikre, at der tilgås kirkebogsføreren de til den civile grundregistrering fornødne oplysninger. Loven tilsiger ikke at regulere anmeldelse i forhold til andre myndigheder. For så vidt

		også, at fødsler anmeldelse til politiet.	angår anmeldelse til jordmoderen er dette alene at betragte som en intern videreformidling i Sundhedsvæsenet.
6.2		<p>Forslaget mangler imidlertid en præcisering af grænsen mellem abort og fødsel i tilfælde af fosterdød inden den 28. graviditetsuge. Eksempelvis forefindes der ikke regler for, om og hvordan forældre i sorg kan få begravet deres barn, da det juridisk set er et foster.</p>	<p>Danmark ændrede i ca. 2000 grænsen mellem fødsel og abort fra 28 til 22 uge.</p> <p>Departementet har fået oplyst af Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse, at Landslægeembedet i Grønland overvejede om dette også fremover skulle gælde i Grønland, men det blev besluttet, at den nuværende grænse bibeholdtes. Denne vurdering tilsluttede Styrelsen for Sundhed og Forebyggelse sig.</p> <p>Det betyder således, at fostre, der kommer døde til verden inden udgangen af 28. svangerskabsuge, betragtes juridisk som aborter, og dermed er der hverken ret eller pligt til at behandle fosteret som en afdød person med de retsvirkninger der følger heraf. Fostre, der kommer døde til verden efter det nævnte tidspunkt, anses for dødfødte børn og indgår i fødselsstatistikken. Har fostret vist livstegn uden for moderens liv, betragtes det, uanset om det er født før eller efter 28. svangerskabsuge, som levendefødt, således at de almindelige regler om ligsyn og dødsattest finder anvendelse, når livstegnene ophører.</p>

			Det er fundet hensigtsmæssigt at præcisere dette i bemærkningerne til lovforslaget.
6.3		Dagpengelovgivningen tager ligeledes ikke højde for den skillelinje ved 28. graviditetsuge, hvor der synes at mangle en præcisering af, hvornår barseldagpenge er berettiget.	Eftersom forslaget ikke omhandler barseldagpenge, må den ønskede præcisering i givet fald foretages i lovgivningen vedrørende barseldagpenge
6.4		Dødsattester (§ 1 og § 3) I forhold til dødsattester er praksis i dag, at de sundhedsfaglige sekretærer umiddelbart efter et dødsfald fremsender den udfyldte attests forside til præstegældet, og hurtigst muligt attestens anden side til Landslægeembedet.	Giver ikke anledning til ændringer i forslaget
6.5		Fastsættelse af regler (§ 4) Sundhedsvæsenet fremhæver, at omfanget af registrerings- og formkrav på nuværende tidspunkt er omfattende at udføre i praksis, hvorfor man vurderer, at yderligere krav om udfyldelse af blanketter m.m. vil medføre en øget risiko for fejlkilder. Det vil desuden betyde, at vigtige ressourcer skal allokeres til administrativt arbejde på bekostning af patientbehandling.	Lovforslagets § 4 er en "kan"-bestemmelse, og vil således kun blive benyttet, såfremt der opstår behov for at fastsætte yderligere regler på området. Indtil dette sker, vil de nuværende registrerings- og formkrav ikke blive ændret.
6.6		Sanktioner (§ 36) I lovforslagets kapitel 8, § 36 bliver der påpeget, at overtrædelse af reglementet vedrørende blandt andet anmeldelse af fødsler og dødsfald kan blive sanktioneret i form af idømmelse af bøder. Departementet for Sundhed foreslår en lempelse af denne	Lovforslagets § 36 er en "kan"-bestemmelse, og skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 35, hvorefter det er Biskoppen, der fører tilsyn med overholdelsen af reglerne i loven og regler udstedt med hjemmel i loven. I tilsynet ligger således en mulighed for Biskoppen til at

		<p>procedure, således der først bliver udstedt en advarsel, hvilket efterfølgende kan medføre tildeling af en bøde såfremt advarslen ikke bliver taget til efterretning og regelsættet overholdt.</p>	<p>fremsætte en henstilling eller tildele en advarsel til den, der ikke overholder de i § 36, stk. 1 nævnte bestemmelser.</p> <p>Det skal i den sammenhæng fremhæves, at anvendelsen af § 36 altid skal ses i lyset af proportionalitetsprincippet, og således vil en henstilling eller advarsel ofte være det redskab, som Biskoppen benytter sig af.</p>
7.1	Biskopeqarfik	<p>Indholdsmæssigt er forslaget godt.</p> <p>Teknisk burde bestemmelserne om begravelse og kirkegårde ligge som et nyt kapitel 8 i Kirkeloven, og bestemmelserne om anmeldelse af fødsler og dødsfald som et (konsekvent) nyt kapitel 10 i Kirkeloven. Argumentet herfor er det samme som bærer den nuværende struktur i Kirkeloven. Loven samler alle regler vedrørende folkekirkens forhold på ét sted, til gavn og overblik for folkekirkens mange forskellige interessenter, herunder frivillige. De første erfaringer med inkorporering af den gamle ansættelsesforordning i Kirkeloven er enormt positive</p> <p>En fremsættelse af dette forslag i selvstændig lovsform vil bryde med den eksisterende tone på kirkerettens område i Grønland, og vende os mod tilstanden fra før 2010, hvor</p>	<p>Det har som led i det lovforberedende arbejdet været overvejet, om bestemmelserne i forslaget i stedet skulle indarbejdes i Inatsisartutloven om Kirken (Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 som ændret ved Inatsisartutlov nr. 2 af 29. november 2013) med henblik på at samle alle lovregler om Kirken i samme lov. Departementet vurderede imidlertid, at de i forslaget omhandlede bestemmelser ikke umiddelbart vil kunne indarbejdes i Kirkeloven med den opbygning, loven har. Det kan ved en senere revision af Kirkeloven med fordel vurderes, om Kirkeloven med en anden opbygning også vil kunne rumme de her omhandlede regler. Dette har departementet i forbindelse med forslagets færdiggørelse også orienteret Bispekontoret om.</p>

		kirkens regler fandtes i mange forskellige retskilder, som oftest til stor usikkerhed for vores brugere.	
7.2		<p>Bispekontoret har ved efterfølgende møde med departementet fremsat ønske om, at der i § 13, stk. 3, tilføjes ”eksempelvis”:</p> <p><i>Stk. 3. Biskoppen kan, jf. dog stk. 4, tillade, at personer med særlig tilknytning til Grønland, der på dødstidspunktet havde bopæl uden for Grønland, begraves på en af Kalaallit Nunaanni Ilagiit tilhørende kirkegårde. Særlig tilknytning forekommer <u>eksempelvis</u>, hvis personen:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. tidligere har haft bopæl i Grønland,</i> <i>2. har nære pårørende, der bor i Grønland, eller</i> <i>3. har forældre, ægtefælle eller børn, der er begravet på en kirkegård i Grønland.</i> 	Den ønskede tilføjelse findes hensigtsmæssig og er indarbejdet i lovforslaget.
7.3		<p>Derudover er departementet, sammen med Bispekontoret blevet enig om, at indsætte ”eller afdødes pårørende” i lovforslagets § 13, stk. 2:</p> <p><i>§ 13. Enhver, der har fast bopæl, eller som midlertidigt opholder sig i Grønland, har ret til at blive begravet på den til bopælen eller opholdsstedet tilhørende kirkegård.</i></p> <p><i>Stk. 2. Biskoppen kan i undtagelsestilfælde tillade, at afdøde begraves på en anden kirkegård end den i stk. 1 nævnte, hvis afdøde eller afdødes pårørende har udtrykt ønske herom.</i></p>	Ændringen er indarbejdet i lovforslaget.

7.4		Bispekontoret har meddelt, at der udarbejdes nye kirkegårdsprotokoller, idet personer, der er medlem af et trossamfund uden for Kalaallit Nunaanni Ilagiit fremover vil få tildelt en begravelsesplads i afgrænsede sektioner, således at de forskellige trossamfund holdes "adskilt" på kirkegården. Dette sker af hensyn til de efterladte, der skal have mulighed for at besøge graven, uden at blive "generet" af andre trosretninger, og disses udsmykning mv. på graven.	Der foretages en præcisering i bemærkningerne til lovforslaget om at tildelingen af arealet sker "inden for de i forvejen tildelte arealer". Herved tages der hensyn til den kommunale ansvars- og kompetencefordeling.
7.5		Biskoppen ønsker, at § 26 udgår fra lovforslaget. Begrundelsen herfor er den potentielle risiko, at uforholdsvis mange (eller disses efterladte) ønsker at blive begravet på kirkegårde på ubeboede pladser. Biskoppen forudser en stor mængde sager, hvor familiemedlemmer til den afdøde ønsker, at begravelsen skal finde sted på de omtalte kirkegårde. Det vil føre til uforholdsvis meget sagsbehandling, og hvad Biskoppen omtaler som "diskussion frem og tilbage".	Bestemmelsen er drøftet med Bispekontoret, og der er herefter opnået enighed om at ændre bestemmelsen, således at det fremgår, at tilladelse alene kan ske undtagelsesvist, og at det er Biskoppen, der kan give tilladelse.
8.	SIK	SIK har ingen indvendinger mod forslaget. Selvom der ikke er udsigt til, at det i den nærmeste periode vil blive muligt at kremere lig, savner SIK bestemmelser om, hvordan kremation skal finansieres og hvem der skal betale selve kremation	Såfremt den afdøde før sin død har fremsat ønske om kremation, eller den afdødes efterladte anmoder herom, er det dødsboet efter den efterladte, der finansierer kremationen, i det omfang der er midler her til. Dette præciseres i bemærkningerne til

			lovforslaget.
9.1	Palasit Peqatigiiffiat (Præsteforeningen i Grønland)	<p>Præsteforeningen hilser det velkomment, at der nu sker en opdatering af lovgivningen på området med indskrivning af praksis, præcisering af pligter, frister m.v.</p> <p>Herudover har foreningen følgende kommentarer:</p> <p>§ 8 stk. 2. Ved fremtidig sidestilling af samliv af over 1 års varighed med ægteskab vil der være behov for revision af den nuværende dødsattest, der kun giver mulighed for at udfylde med 'gift' eller 'ugift'.</p>	<p>Dette tages til efterretning, og vil blive indarbejdet i fremtidige dødsattester, efter lovens ikrafttræden.</p>
9.2		<p>§ 16, § 19 og § 22 og 30. Der er efter forslaget 4 ansvarlige enheder i forhold til anlæg, drift, vedligehold, administration og nedlæggelse af kirkegårde.</p> <p>Kommunalbestyrelsen sørger for og afholder udgifter til anlæg, drift, vedligeholdelse og nedlæggelse af kirkegårde, § 16 stk. 2.</p> <p>Menighedsrepræsentationen sørger for den daglige vedligeholdelse og administration, § 19 stk. 1.</p> <p>Kirken i Grønland afholder udgifterne hertil, § 19, stk. 2, og Biskoppen kan efter nærmere regler træffe afgørelse om, at en kirkegård ikke længere kan benyttes til begravelse, at arealet nedlægges eller overgår til anden anvendelse, § 28 stk. 1.</p>	<p>Som det er angivet i lovforslagets § 19, stk. 1, er det menighedsrepræsentationen, der har ansvaret for og forestår den daglige vedligeholdelse og administration af kirkegårdene, ligesom det er angivet i stk. 2, at det er Kalaallit Nunaanni Ilagiit, der afholder alle udgifter hertil. Heri ligger også menighedsrepræsentationens opgaver i medfør af § 22 og § 30.</p> <p>Som anført i bemærkningerne til lovforslagets § 19, omfatter udgifterne imidlertid ikke afholdelse af lønudgifter til menighedsrepræsentanter. Opgaven forudsættes løst under kirkens eget frivillige interesseområde. Modsat bliver provsterne under denne bestemmelse nødt til årligt at budgettere med et</p>

		<p>Menighedsrepræsentationens administrative opgaver fremgår bl.a. af bestemmelserne § 22 om førelse af en kirkegårdsprotokol, og § 30 om registrering og afregistrering af gravminder.</p> <p>Præsteforeningen bemærker hertil, at bestemmelserne, således som disse er bragt i forslag, er udtryk for, at kompetence og ansvar ikke følges ad. Når Menighedsrepræsentationerne eksempelvis ikke har midler/afsætter ressourcer til at varetage vedligeholdelse og administration af de opgaver, som de efter forslaget er sat til at varetage, kræves der tilført midler/personale dertil. Det er generelt ønskeligt med en tydeliggørelse af reglerne.</p>	<p>vist vedligeholdelsesbeløb til maling af kors og andre småting på provstiets kirkegårde.</p> <p>Der er således taget højde for, at menighedsrepræsentationerne får pålagt flere opgaver, men det er samtidig forudsat, at Kirken selv sørger for, at der tilføres ressourcer i det påkrævede omfang.</p>
9.3		<p>Efter § 15 er det præsten, der anviser, hvor urner kan nedsættes, ligesom det i dag er præsten, der anviser hvor begravelsen sker. Det foreslås, at denne ordning videreføres, således at den også omfatter de tilfælde, som er beskrevet i § 20 stk. 3 (ledig plads ved siden af familie).</p>	<p>Lovforslagets § 15 omhandler de tilfælde, hvor urner ønskes nedsat på kirkegården. Efter stk. 1 sker dette således efter præstens eller kateketens nærmere anvisning.</p> <p>Bestemmelsen i § 20, stk. 3, omhandler imidlertid den situation, hvor en borger ønsker at blive begravet ved siden af et afdødt familiemedlem.</p> <p>Bestemmelserne regulerer således to forskellige situationer, og det er fundet mest hensigtsmæssigt at</p>

			<p>bibeholde den nuværende struktur og kompetencefordeling.</p> <p>Det skal i øvrigt bemærkes, at i de tilfælde, hvor Biskoppen udtaler sig til spørgsmålet, er der tale om et bindende tilsagn, som præsten skal efterkomme. Den afdøde kan således kun begraves dér, hvor Biskoppen har afgjort, at den afdøde skal begraves.</p>
9.4		<p>Præsteforeningen foreslår i den forbindelse, da der ikke i dag findes planer over, hvem der er begravet hvor på kirkegårde, at der etableres sådanne planer både f.s.v.a. begravelsespladser og områder, hvor urner er nedsat.</p>	<p>For så vidt angår dette ønske, er der efter gældende regler (Landstingsforordning nr. 6 af 17. oktober 1990 om kirkegårde § 16, stk. 2) allerede et krav om, at der skal foreligge sådanne planer. Forslagets § 21 er således en videreførelse af disse regler.</p> <p>Af bemærkningerne fremgår det, at samtlige gravpladser skal være indtegnet og afmærket med nummer på kortet over kirkegården. Kortet skal også vise placeringen af gravminder, der er registreret som bevaringsværdige.</p> <p>Med forslagets § 21 er der således allerede taget højde for den af Præsteforeningen foreslåede ændring.</p>
10.1	<p>Akademikernes sammenslutning i Grønland (ASG)</p>	<p>Akademikernes sammenslutning i Grønland (ASG) har følgende kommentarer</p> <p>Ad § 1 Det er vigtigt, at der sker indberetning om fødsel og dødsfald til hændelsesstedets</p>	<p>Fødsel og dødsfald er forhold, der er omfattet af den civile grundregistrering. Dette fremgår af § 1, stk. 2, i</p>

		<p>præstegæld og ikke kun til den kirkebogsførende præst i de tilfælde, hvor fødslen eller dødsfaldet sker i et andet præstegæld, end hvor den kirkebogsførende præst sidder. Derfor foreslås § 1 ændret til:</p> <p><i>§ 1, stk. 2. Fødsler og dødsfald som i stk. 1 skal samtidig indberettes til hændelsesstedets præstegæld, i de tilfælde, hvor der ikke er sammenfald mellem hændelsesstedets præstegæld og præstegældet hvor den kirkebogsførende præst er.</i></p>	<p>Selvstyrets bekendtgørelse nr. 17 af 14. september 2015 om kirkebogsføring og gebyropkrævning ved navneændring og visse attestudstedelser. I henhold til bekendtgørelsens § 1 anvendes Folkekirkens kirkebog til registrering af civile grundregistreringer og folkekirkelige handlinger. Det er i henhold til bekendtgørelsens § 22 den kirkebogsførende præst, der er ansvarlig for kirkebogen i præstegældet.</p> <p>Det skal i den forbindelse henvises til § 5, stk. 2, i Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010, hvoraf det fremgår, at hvert præstegæld ledes af en kirkebogsførende præst, jfr. § 15, stk. 1.</p> <p>Der vil således ikke være tilfælde, hvor der ikke er sammenfald mellem hændelsesstedets præstegæld og præstegældet, hvor den kirkebogsførende præst er.</p>
10.2		<p>Ad § 7</p> <p>Det foreslås, at § 7, stk. 2, ændres til:</p> <p><i>§ 7, stk. 2. Asken skal nedsættes ved urne eller spredes i henhold til reglerne herom i kapitel 3. Urner, der indeholder aske, skal indtil nedsættelse eller spredning opbevares i præstegældet</i></p>	<p>Den foreslåede ændring synes ikke at være hverken nødvendig eller hensigtsmæssig.</p>
10.3		<p>Ad § 8</p> <p>Det foreslås, at forslaget om at sidestille samliv med ægteskab i § 8, stk. 2, forhøjes til 2 eller 3 års samliv før det kan sidestilles</p>	<p>For så vidt angår forslaget om at ændre § 8, stk. 2, kan det oplyses, at ægteskabslignende samliv af mindst 1 års varighed også i andre sammenhænge</p>

		<p>med ægteskab. I den forbindelse bemærkes det, at det vil kræve en revision af den nuværende dødsattest, idet der i dag kun er mulighed for at udfylde med ”gift” eller ”ugift”.</p>	<p>ligestilles med ægteskab. Bestemmelsen bibeholder således sin nuværende ordlyd.</p> <p>I forhold til ønsket om en ændring af den nuværende dødsattest, er dette taget til efterretning, og vil blive indarbejdet efter lovforslagets ikrafttræden.</p>
10.4		<p>Ad §§ 15, 13 og 20.</p> <p>Efter § 15 er det præsten der anviser, hvor urner nedsættes, ligesom det i dag er præsten, der anviser, hvor begravelse skal ske.</p> <p>Det foreslås, at denne ordning videreføres, så det bør også fremgå tydeligt af loven, at det er præsten, der anviser hvor begravelse skal ske. Dette kunne ske ved en ændring af § 20:</p> <p>§ 20. Et gravsted vil normalt blive anvist uden hensyntagen til afdødes tilhørsforhold til trossamfund eller andre omstændigheder. Det er præsten eller kateketen, der anviser gravsted.</p>	<p>Lovforslagets § 15 omhandler de tilfælde, hvor urner ønskes nedsat på kirkegården. Efter stk. 1 sker dette således efter præstens eller kateketens nærmere anvisning. Det er forudsat, at den lokale praksis tilsiger, at det er præsten, der anviser pladsen.</p> <p>Bestemmelsen i § 20, stk. 3, omhandler imidlertid den situation, hvor en borger ønsker at blive begravet ved siden af et afdødt familiemedlem. Der er her tale om en reservation af pladsen, som må anses som et undtagelsestilfælde til stk. 2, hvilket Biskoppen qua kompetencefordelingen bør tage stilling til.</p> <p>Bestemmelserne regulerer således to forskellige situationer, og det er fundet mest hensigtsmæssigt at bibeholde den nuværende struktur og kompetencefordeling.</p>
10.5		<p>Det er samtidig et ønske, at kompetencen til at anvise begravelsesplads eller urnenedsættelsesplads er hos præsten i alle tilfælde og</p>	<p>Allerede med Kirkelovens vedtagelse i 2010 blev der givet Biskoppen en reel beslutningskompetence og indflydelse på Kirken, og det</p>

		<p>derfor foreslås det at hidtidig praksis fastholdes og at § 13, stk. 3 ændres til: <i>§ 13, stk. 3.</i> <i>Menighedsrepræsentationen kan tillade, at personer med særlig tilknytning til Grønland, der på dødstidspunktet havde bopæl uden for Grønland, begraves på en af Kalaallit Nunaanni Ilagiit tilhørende kirkegårde.</i> <i>Særlig tilknytning forekommer hvis personen:</i> <i>1. Tidligere har haft bopæl i Grønland</i> <i>2. har nære pårørende, der bor i Grønland, eller</i> <i>3. har forældre, ægtefælle eller børn, der er begravet på en kirkegård i Grønland</i></p> <p>Stk. 4 slettes.</p>	<p>er da også hensigten med dette lovforslag, at Biskoppen skal bibeholde sin kompetence til at varetage en række administrative opgaver, herunder at træffe afgørelse i de i § 13, stk. 3, anførte tilfælde. Stk. 3 skal desuden anses som en undtagelsesbestemmelse til stk. 1, og det bør derfor også være Biskoppen, der efter indhentet udtalelse fra kommunalbestyrelsen og menighedsrepræsentationen afgør spørgsmålet.</p> <p>Det skal i den forbindelse henvises til lovforslagets § 34, stk. 1, hvorefter Biskoppens afgørelser kan påklages til Naalakkersuisut</p>
10.6		<p>Af samme årsag bør § 20, stk. 3, ændres til: <i>§ 20, stk. 3. En borger har mulighed for at anmode præsten om at blive begravet ved siden af et afdødt familiemedlem, hvis pladsen er ledig. Præsten skal høre menighedsrepræsentationen før der træffes beslutning.</i></p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer i forslaget</p>
10.7		<p>Hvis det fastholdes, at det er Biskoppen, der skal træffe denne beslutning, bør § 20, stk. 4 ændres til: <i>§ 20, stk. 4. Biskoppen skal, inden der træffes afgørelse i de i stk. 3 nævnte tilfælde, forelægge afdødes ønske for kommunalbestyrelsen og menighedsrepræsentationen til udtalelse.</i></p>	<p>Giver ikke anledning til ændringer i forslaget</p>
10.8		<p>Det foreslås desuden, at der etableres planer over, hvem der er begravet hvor på</p>	<p>For så vidt angår dette ønske, er det efter gældende regler (Landstingsforordning nr. 6</p>

		<p>landets kirkegårde, både for så vidt angår begravelsespladser og områder hvor urner er nedsat.</p>	<p>af 17. oktober 1990 om kirkegårde § 16, stk. 2) allerede et krav at der skal foreligge sådanne planer. Forslagets § 21 er således en videreførelse af disse regler.</p> <p>Af bemærkningerne fremgår det, at samtlige gravpladser skal være indtegnet og afmærket med nummer på kortet over kirkegården. Kortet skal også vise placeringen af gravminder, der er registreret som bevaringsværdige.</p> <p>Med forslaget § 21 er der således allerede taget højde for den af Præsteforeningen foreslåede ændring.</p>
10.9		<p>Yderligere til § 20 Det er i bemærkningerne til § 20 anført, at bestemmelsen omhandler den situation, hvor afdøde ikke var medlem af den grønlandske folkekirke, og derfor må de efterladte tåle at den afdøde bliver begravet på det af kommunen anviste gravsted. Det er videre anført at således kan man ikke, hvis man tilhører et andet trossamfund afvigende fra folkekirken, kræve eller forvente at blive begravet et særligt sted på kirkegården.</p> <p>ASG stiller sig uforstående overfor disse bemærkninger. Læses lovforslaget, skelnes der ikke mellem borgere, der er medlem af folkekirken og borgere, der af den ene eller den anden grund står udenfor folkekirken. Det er således underordnet, hvilken</p>	<p>Bemærkningerne er taget til efterretning, og det er indarbejdet i bemærkningerne til lovforslaget, at bestemmelsen i øvrigt også gælder for afdøde, der var medlem af folkekirken.</p>

		<p>trosretning en afdød havde, ifølge § 20 vil der nemlig ske afvisning af gravplads uden hensyntagen til trosretning eller andre omstændigheder.</p> <p>Såfremt lovgiver reelt mener det, der er skrevet i bemærkningerne, skal lovtæksten laves om. Bemærkningerne forstås således, at hvis en borger er medlem af folkekirken får han en bedre behandling, og kan således kræve eller forvente at få anvist et særligt sted på kirkegården, og modsat kan borgere uden for folkekirken ikke forvente dette, men må finde sig i den gravplads, der bliver anvist.</p> <p>Såfremt det, der er skrevet i bemærkningerne, er lovgivers hensigt, er det højst kritisabelt, da alle borgere i landet har ret til at blive begravet på en kirkegård, og få den samme behandling uanset trosretning. Dette fremgår da også tydeligt af forslaget § 13.</p>	
11.1	KANUKOKA	<p>KANUKOKA har noteret sig, at det af lovforslaget og de tilhørende bemærkninger fremgår, at ansvars- og byrdefordelingen omkring oprettelse og vedligeholdelse af kirkegårde overordnet er identisk med den gældende ordning i henhold til Landstingsforordning om Kirkegårde fra 1990. KANUKOKA forudsætter derfor, at lovforslaget reelt ikke har administrative eller økonomiske konsekvenser for kommunerne i forhold til den</p>	Giver ikke anledning til ændringer.

11.2		<p>eksisterende lovgivning.</p> <p>I forhold til ovennævnte betragtning er KANUKOKA dog i tvivl om, hvorvidt forslagets § 17 om kommunens pligt til at indhente udtalelser fra menighedsrepræsentationen, præsten samt Biskoppen i spørgsmål som vedrører kirkegårde, vil have administrative konsekvenser for kommunerne, idet denne bestemmelse ses at være delvis ny i forhold til den eksisterende lovgivning.</p> <p>KANUKOKA skal derfor foreslå, at der i bemærkningerne til loven sker en præcisering af, hvornår kommunen har en sådan høringspligt. Eller med andre ord, hvad der menes med, at der skal indhentes udtalelse fra disse i sager ”som vedrører kirkegårde”.</p> <p>KANUKOKA bemærker, at kommunerne i henhold til forslagets § 16, stk. 2, har ansvaret for – og afholder udgifterne til – at anlægge, drive, vedligeholde og nedlægge kirkegårde, dog bortset fra bestemmelserne i § 19, som fastslår, at menighedsrepræsentationen har ansvaret for og forestår den ”daglige vedligeholdelse og administration” af kirkegårdene, og at det er Kalaallit Nunaanni Ilagiit, der afholder udgifterne til den daglige vedligeholdelse og administration af kirkegårdene.</p>	<p>Bemærkningerne er ændret i overensstemmelse med det af KANUKOKA anførte.</p>
------	--	--	---

		<p>Spørgsmålet er jo så hvad der menes med ”den daglige vedligeholdelse og administration” af disse kirkegårde. Bemærkningerne til loven bidrager delvist til en forståelse af dette, idet det eksempelvis fremgår, at snerydning ikke er at betragte som ”daglig” vedligeholdelse. Det vil derfor sige, at i henhold til lovforslaget vil det være kommunerne som har ansvaret for og betaler udgifterne til snerydning. Sådan som det er KANUKOKA oplyst er dette dog også den gældende praksis i dag, således at kommunerne ikke ved dette lovforslag får pålagt ekstra byrder.</p> <p>I forhold til en klar og tydelig kompetencefordeling mellem kommunernes forpligtelser og menighedsrepræsentationens forpligtelser omkring vedligeholdelse og administration af kirkegårde, skal KANUKOKA anbefale, at det i bemærkningerne til loven yderligere præciseres, hvornår ansvaret for vedligeholdelse og administration af kirkegårde påhviler kommunerne, og hvornår ansvaret påhviler menighedsrepræsentationerne.</p>	
11.3		<p>Ifølge forslaget § 35 er det Biskoppen, der fører tilsyn med overholdelsen af reglerne i loven og regler udstedt med hjemmel i loven. KANUKOKA skal i den forbindelse forespørge,</p>	<p>Henset til kompetencefordelingen i Kirkeloven, bibeholdes den nuværende formulering. Det vil således være Biskoppens opgave at påse, at loven overholdes i forhold til</p>

		<p>hvorvidt Biskoppen også er tiltænkt at føre tilsyn med, at kommunerne overholder bestemmelserne i loven, herunder de kommunale forpligtelser i lovforslagets § 16, stk. 1-2.</p>	<p>samtlige interessenter. Såfremt loven ikke overholdes, vil Biskoppen kunne indberette forholdet til departementet, som i konkrete tilfælde vil kunne inddrage tilsynsrådet i sagen.</p>
12.1	IMAK	<p>IMAKs bestyrelse har drøftet lovforslaget, og har følgende bemærkninger:</p> <p>§ 7, stk. 2 Bestyrelsen mener, at urner indtil nedsættelse eller spredning sker, ikke alene skal opbevares hos præstegældet men de efterladte skal have mulighed for at kunne opbevare urnen indtil nedsættelse eller spredning sker.</p>	<p>IMAKs ønske er ikke taget til efterretning, idet det ud fra et etisk og praktisk hensyn er fundet mest hensigtsmæssig, at det kun er præstegældet, der kan opbevare urnen.</p> <p>Urnere opbevaret i hjemmet bør således i videst mulig omfang undgås, idet der herved er større risiko for, at urnen bliver beskadiget, eller i værste fald går i stykker hvorved asken bliver spredt.</p> <p>Derudover vil en urne indeholdende den afdøde kunne virke stødende på nogle personer, ligesom de efterladte kan have svært ved at overskue konsekvenserne af at have deres afdødes aske stående så tæt på.</p>
12.2		<p>§ 13, stk. 2 Bestyrelsen mener, at de efterladte skal have mulighed for at kunne bestemme, om afdøde skal begraves i opholdskommunen eller have mulighed for at blive begravet i hjembyen. For f.eks. studerende, efterskoleelever eller andre der midlertidig har ændret folkeregisteradresse, skal der være mulighed for begravelse i hjembyen uden, at der skal søges specielt herom.</p>	<p>Bemærkningen er ændret i overensstemmelse med det af IMAK anførte. Bestemmelsen ændres, således at også nærmeste pårørende er omfattet. Biskoppen har i øvrigt tilsluttet sig dette.</p> <p>Til bemærkningerne anføres, at bestemmelsen hviler på den klare forudsætning, at det offentlige ikke har udgifter forbundet med en tilladelse.</p>
13.1	Kirkeministeriet	<p>Til § 8 Det kan overvejes, om</p>	<p>Bemærkningen har givet anledning til tilføjelse af</p>

		<p>afdødes søskende bør føjes til den personkreds, der kan fremsætte anmodning om foretagelse af begravelse eller ligbrænding</p> <p>I lovudkastet er der ikke fastlagt nogen forpligtigelse til anmodning om begravelse eller ligbrænding i de tilfælde, hvor ingen i den i § 8 stk. 2, nævnte personkreds ønsker at eller kan fremsætte anmodningen eller ikke eksisterer.</p> <p>Det kan overvejes, om det i den situation bør pålægges andre at fremsætte anmodningen.</p> <p>Efter dansk lovgivning (Lov om begravelse og ligbrænding, jf. LBK nr. 906 af 25/06/2013) påhviler det – hvis ingen andre fremsætter en anmodning – kommunen at fremsætte anmodningen, jf. lovens § 5, stk. 2:</p> <p>Stk. 2. Hvis ikke afdødes nærmeste, den eller de personer eller den institution, der hidtil har draget omsorg for den afdøde, eller andre fremsætter anmodning om foretagelse af begravelse eller ligbrænding, skal sådan anmodning fremsættes af kommunen.</p>	<p>”andre pårørende” i forslaget.</p>
13.2		<p>Til § 9, stk. 1</p> <p>Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at kompetencen kan delegeres til andre gejstlige i præstegældet.</p> <p>Det kan overvejes at</p>	<p>Af bemærkningerne fremgår det, at kompetencen kan delegeres til andre gejstlige i præstegældet (andre præster eller kateketer).</p> <p>Bestemmelsen understreger præstegældets chef som begravelsesmyndighed for</p>

		<p>tydeliggøre, hvad der menes hermed. Reglerne om udpegning af kirkebogsførende præster fremgår af § 5, stk. 2 og § 15 i Inatsisartutlov nr. 9 af 19. maj 2010 om Kirken.</p>	<p>alle personer -uanset trosretning - på stedet. Efter fast folkekirkelig praksis indtræder kateketen i præstens rolle, dersom præstestillingen er vakant.</p> <p>Bemærkningerne anses således fyldestgørende at beskrive, hvem der er begravelsesmyndighed, og Kirkeministeriets anmodning giver således ikke anledning til ændringer.</p>
13.3		<p>Til § 11 I bemærkningerne til bestemmelsen er følgende anført: ”Således må en person, der er udmeldt fra folkekirken, ved denne handling siges at have tilkendegivet et ønske om ikke at få fortaget begravelsesceremoni i folkekirken. I overensstemmelse med hidtidig praksis vil det dog i sidste ende være præsten på stedet, efter samtale med nærmeste pårørende, som afgør, om afdøde i sådant tilfælde alligevel kan få en kirkelig begravelse.”</p> <p>Kirkeministeriet finder det principielt uhensigtsmæssigt, hvis en af begravelsesmyndigheden (eller skifteretten, hvis sagen er indbragt for denne, jf. lovudkastets § 9, stk. 4) truffet afgørelse om borgerlig begravelse, jf. lovudkastets § 9, stk. 2, kan ændres af en præst, som de pårørende henvender sig til.</p>	<p>Det er alene den præst, der er begravelsesmyndighed, der vil kunne træffe afgørelse.</p>

13.4		<p>Til § 20, stk. 2 og 3 Opmærksomheden henledes på bestemmelsen i § 12 om udlæg af gravplads til efterlevende ægtefælle / samlever i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 47 af 28. november 1990 om kirkegårdes indhegning, omgivelser m.v.</p>	<p>Bekendtgørelsen påregnes revideret i forbindelse med lovrevisionen, således at reglerne bringes i overensstemmelse med reglerne i dette lovforslag.</p>
13.5		<p>Til § 31, stk. 1 Det kan overvejes at præcisere bestemmelsen således: <i>”Registrerede gravminder må ikke af menighedsrepræsentationen fjernes fra kirkegården”</i></p>	<p>Det er hensigten med bestemmelsen, at registrerede gravminder ikke må fjernes fra kirkegården, medmindre denne nedlægges. Det er Biskoppen, der har kompetencen til at træffe afgørelse herom. Derudover fremgår det tydeligt af resten af kapitlet (7), at menighedsrepræsentationen alene har registreringsopgaven. lovforslaget giver således ikke anledning til, at der kan opstå tvivl om, hvem der træffer afgørelse om flytning af registrerede gravminder, herunder nedlæggelse af kirkegårde.</p> <p>Kirkeministeriets bemærkning giver således ikke anledning til ændringer.</p>